

#OBRTNICIMA ĆE BITI OMOGUĆENO NASTAVITI OBAVLJATI REGISTRIRANU DJELATNOST I NAKON OSTVARIVANJA PRAVA NA MIROVINU, BEZ OBUSTAVE ISPLATE MIROVINE * PROFESORI ĆE MOĆI RADITI DO 67. GODINE#

Zastupnici su u petak podržali izmjene Zakona o tržištu električne energije kojima se uvodi zabrana isključivanja električne energije ugroženim kupcima i kupcima pogođenima energetske siromaštvom.

Zakon je podržao 81 zastupnik, dok je dvoje glasalo protiv, a 41 je bio suzdržan.

Zakonom se, obrazloženo je iz Vlade, dodatno jača zaštita kupaca električne energije kroz veći izbor ugovornih modela i bolju zaštitu ranjivih i energetske siromašnih kupaca. Omogućuje se i jednostavnije dijeljenje energije iz obnovljivih izvora, a kroz ulogu aktivnog kupca osnažuje se položaj krajnjih kupaca, kućanstva i poduzetnika.

Izmjenama opskrbljivači imaju obvezu uspostave sustava upravljanja rizikom kako bi primjenom odgovarajućih strategija zaštite ograničili rizik od neizvršavanja obveza kupaca.

Opskrbljivači će morati upozoravati kupce na neuobičajeno velika povećanja potrošnje energije

Opskrbljivači će također morati upozoravati kupce na neuobičajeno velika povećanja potrošnje energije, nuditi im fleksibilne planove otplate dugovanja, savjetovati ih o dugu, promicati obrazovanje o njihovim pravima u vezi s upravljanjem dugom, a također im omogućiti i pristup financiranju, vrijednosnim kuponima ili subvencijama za potporu u plaćanju računa.

Privremena obustava isporuke električne energije bit će moguća za one korisnike koji nisu u kategorijama ugroženih ili energetske siromašnih kupaca, a pored opskrbljivača moći će je primijeniti i operator prijenosnog sustava ako kupac ne plaća naknadu za korištenje elektroenergetske ili distribucijske mreže.

Kupcima električne energije uvodi se obveza ponude niza ugovora koji najbolje odgovaraju njihovim okolnostima, uz obaveznu ponudu ugovora s jednim fiksnim rokom i jednom fiksnom cijenom. Pritom će kupcima morati biti pružene jasne predugovorne informacije povezane s tim ponudama.

Vlada će moći privremeno određivati cijene opskrbe malih i srednjih poduzeća električnom energijom

Također se za poduzetništvo potiče korištenje privatnih ugovora o kupnji energije (PPA) kako bi se cijene struje odvojile od volatilnosti cijena fosilnih goriva.

Nadalje, razrađuju se i uvjeti za tzv. javne intervencije Vlade u cijene električne energije koje će biti moguće i kad Vijeće Europske unije proglasi krizu cijena električne energije na regionalnoj razini ili na razini EU. U tom slučaju Vlada će moći privremeno određivati cijene opskrbe malih i srednjih poduzeća električnom energijom.

Produžuje se trajanje energetske odobrenja investitorima u obnovljive izvore energije koji nisu mogli sklopiti ugovor o priključenju s HOPS-om zbog nedonošenja odluke o iznosu jedinične naknade za priključenje na mrežu. Investitorima kojima energetska odobrenja nisu istekla, rokovi određeni u njima počinju teći danom donošenja navedene odluke, a onima kojima su istekli zakonom određeni rokovi izdat će se nova odobrenja.

Investitori koji su sklopili ugovore o priključenju, a kojima nije definiran rok priključenja, morat će u roku od četiri godine biti priključeni na mrežu, inače će im ti ugovori biti raskinuti, predviđa se u predloženom tekstu zakonskih izmjena.

Uvodi se digitalna putovnica proizvoda

Donesen je i Zakon o provedbi EU Uredbe o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn održivih proizvoda koji donosi novinu uvođenja digitalne putovnice za proizvode, svojevrsne "osobne iskaznice proizvoda". Podržalo ga je 119 zastupnika, dok ih je pet bilo suzdržano.

U digitalnoj putovnici će se elektronički bilježiti i dijeliti podaci o sastavu, trajnosti, mogućnosti recikliranja i održavanju tijekom cijelog njegovog životnog ciklusa. Bez registrirane digitalne putovnice gospodarski subjekti ubuduće neće moći staviti proizvod na tržište EU-a.

Zahtjevi za ekološkim dizajnom i sadržaj digitalne putovnice uvodit će se postupno delegiranim aktima Europske komisije. Prva grupa proizvoda za koju se priprema primjena digitalne putovnice od 18. veljače 2027. su određeni tipovi baterija, dok će u narednom razdoblju obveza obuhvatiti tekstil, čelik, aluminij, gume, namještaj, građevinske proizvode i igračke.

Sabor je s 82 glasa 'za', 28 'protiv' i četiri suzdržana usvojio i izmjene Zakona o zahtjevima za pristupačnost proizvoda i usluga koji se usklađuje s EU direktivom radi promicanja potpunog i učinkovitog ravnopravnog sudjelovanja osoba s invaliditetom i to poboljšanjem pristupa proizvodima i uslugama široke potrošnje koji prvotnim dizajnom ili naknadnim prilagodbama zadovoljavaju potrebe osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti.

Propisuje se obvezno osiguravanje pristupačnosti terminala za plaćanje, bankomata, uređaja za izdavanje karata, uređaja za prijavu interaktivnih samoposlužnih terminala, internetskih usluga i slično.

Izglasao i Zakon o obrtu, smanjuje se komorski doprinos

Hrvatski sabor u petak je izmijenio Zakon o obrtu, između ostalog, financijski se rasterećuju obrtnici smanjenjem komorskog doprinosa s dva na 1,5 posto osnovnog osobnog odbitka, te uvodi institut obiteljskog obrta.

Za izmjene tog Zakona glasovao je 81 zastupnik, dok ih je 45 bilo suzdržano.

Institut obiteljskog obrta omogućit će članovima obrtnikova kućanstva da mu pomažu bez zasnivanja radnog odnosa, a također će učiniti jednostavnijim nastavak rada nakon njegove smrti, uz uvjete i rokove nasljednicima za stjecanje potrebnih posebnih kvalifikacija.

Novost je i da će obrtnicima biti omogućeno nastaviti obavljati registriranu djelatnost i nakon ostvarivanja prava na mirovinu, bez obustave isplate mirovine.

Dodatno se uređuje majstorska škola koju će, zajedno s Hrvatskom obrtničkom komorom (HOK), moći osnivati i jedinice lokalne i područne samouprave i druge pravne i fizičke osobe.

Izmjenama Zakona također se uređuje da se naukovanje može provoditi ne samo kod obrtnika, već i u trgovačkom društvu, ustanovi, zadrugi ili udruzi koja obavlja gospodarsku djelatnost.

Iako se nakon javnog savjetovanja o izmjenama i dopunama Zakona o obrtu spekuliralo da bi za male obiteljske obrte u trgovini mogla biti ukinuta zabrana rada nedjeljom, Ministarstvo gospodarstva kao predlagatelj je u obrazloženju predloženih izmjena navelo da rad nedjeljom trgovaca, zabrana rada, kao i iznimke od zabrane nisu predmet uređenja tog zakona.

Prihvaćenim amandmanom Kluba HDZ-a, Zakon na snagu stupa 1. siječnja 2027. godine.

Usvojen Zakon o istraživanju i eksploataciji energetskih georesursa

Sabor je sa 80 glasova 'za', jednim suzdržanim i 36 'protiv' usvojio Zakon o istraživanju i eksploataciji energetskih georesursa kojim se uspostavlja jedinstven okvir za upravljanje svim energetskim georesursima - naftom, plinom, geotermalnim vodama u energetske svrhe, kako u toplinarstvu, tako i za proizvodnju električne energije, geološkim formacijama za skladištenje i utiskivanje ugljikova dioksida i plinova te drugim podzemnim resursima.

Zakonom se predviđa aktivnija uloga države u naftno-rudarskim projektima istraživanja i eksploatacije energetskih georesursa posredstvom Agencije za ugljikovodike ili trgovačkog društva u potpunom ili djelomičnom vlasništvu RH.

Poseban naglasak stavlja se na razvoj geotermalne energije kroz poticanje ulaganja, ubrzanje administrativnih postupaka te razvoj lokalnih sustava grijanja i proizvodnje energije. Također se uređuju uvjeti za ukidanje dozvole za geološko skladištenje ugljikova dioksida te propisuje obveza donošenja nacionalnog plana sanacije.

Uređuje se i geološko skladištenje ugljikova dioksida, otvara prostor za CCS (carbon capture and storage) projekte, dekarbonizaciju industrije i nova ulaganja usklađena s europskim klimatskim ciljevima. Postojeće bušotine i infrastruktura dobivaju mogućnost nove namjene za geotermalne projekte, skladištenje CO₂ i druge energetske aktivnosti, čime se produljuje njihov vijek trajanja i povećava iskorištenost domaćih resursa.

Omogućuje se i paralelno i sukcesivno korištenje istog prostora za različite energetske georesurse, primjerice ugljikovodike, geotermalnu energiju ili skladištenje ugljikova dioksida, što predstavlja potpuno novi razvojni koncept upravljanja podzemnim potencijalima.

Uz manje administracije, kraće rokove i učinkovitije procedure, zakon donosi mogućnost stavljanja u funkciju postojećih objekata i postrojenja koji se više ne koriste ili se uskoro ne bi koristili za svoje primarne svrhe, te više ulaganja, nova radna mjesta, veću energetske sigurnost, manju ovisnost o uvozu i održiviji energetski sustav.

Brisana je odredba kojom je bilo ograničeno razdoblje u kojem država, nakon prijenosa odgovornosti za geološko skladištenje ugljikova dioksida, može od prethodnog investitora zahtijevati naknadu troškova nastalih njegovim protupравnim postupanjem.

Jednoglasno je donesen zakon kojim se potvrđuje konvencija između Vlade RH i Vlade SAD-a o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju porezne utaje u odnosu na poreze na dohodak i pripadajući protokol.

Profesori će moći raditi do 67. godine

Sabor je u petak većinom glasova po hitnom postupku donio izmjene Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti kojima se, između ostalog, redovitim profesorima, profesorima stručnih studija i znanstvenim savjetnicima u trajnom izboru omogućuje rad do 67. godine života.

Klub SDP-a predložio je zaključak kojim bi se prijedlog Zakona uputio u treće čitanje Sabora, no vladajući, njih 78, taj su prijedlog odbili. Kao i sve oporbene amandmane. Zakon je usvojen s 80 glasa 'za', 29 'protiv' i 16 suzdržanih.

Ovim izmjenama redovitim profesorima, profesorima stručnog studija i znanstvenim savjetnicima u trajnom izboru omogućuje se rad do 67. godine života. Dosad im je ugovor o radu prestajao nakon stjecanja uvjeta za mirovinu, odnosno u pravilu sa 65 godina, a Vlada promjenu obrazlaže potrebom zadržavanja najviših stručnjaka u sustavu. Izmjene Zakona resorno Ministarstvo tražilo je po hitnom postupku kako bi se novo pravo moglo koristiti već u tekućoj akademskoj godini, čemu se usprotivila oporba.

Izmjenama se precizira i ograničenje mandata čelnika javnih visokih učilišta. Osoba koja je dva mandata bila rektor javnog sveučilišta ili dekan javnog fakulteta, odnosno veleučilišta, više neće moći ponovno biti izabrana na istom visokom učilištu, ni nakon stanke.

Uvode se i jasniji rokovi i postupci za imenovanje vršitelja dužnosti ako visoko učilište ne uspije izabrati rektora ili dekana.

Prethodna suglasnost Ministarstva na ustroj općih radnih mjesta na sveučilištima

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih ubuduće će morati dati prethodnu suglasnost na ustroj općih radnih mjesta na sveučilištima. Vlada navodi da su dosadašnja rješenja omogućavala unos neodgovarajućih koeficijenata u centralizirani sustav obračuna plaća i stvarala rizik neopravdanog troška za državni proračun. Autonomija visokih učilišta ostaje za nastavna, suradnička i stručna radna mjesta.

Uvodi se novo radno mjesto predavača savjetnika, olakšava se i zapošljavanje nastavnika i znanstvenika koji su već prošli odgovarajući postupak izbora, a u stručna povjerenstva moći će biti uključeni profesori i znanstvenici emeritusi te nastavnici i znanstvenici u trajnom izboru koji su u mirovini.

Posebno se uređuje zapošljavanje asistenata financiranih iz projekata, a lektorima hrvatskog

jezika u inozemstvu ugovor će se moći produljiti na najviše osam godina neprekidnog rada.

Promjene se odnose i na studente. Status studenta prestat će i onome tko u propisanom roku ne upiše istu ili višu godinu studija, dok se izvanrednim studentima produljuju rokovi za završetak studija. Omogućuje se i upis na stručni diplomski studij osobama koje su završile odgovarajući diplomski ili integrirani sveučilišni studij.

Za studije koji vode prema deficitarnim zanimanjima ili zanimanjima od posebnog interesa za Hrvatsku omogućit će se iznimka od uobičajenog roka za objavu natječaja za upis. Nastava na prijediplomskim i diplomskim studijima morat će početi najkasnije 31. listopada.

Zakonom se CARNet određuje kao nacionalno tijelo zaduženo za koordinaciju informatičko-informacijske infrastrukture u visokom obrazovanju i znanosti.

Odbijen SDP-ov prijedlog

Sabor je odbio SDP-ov prijedlog izmjena Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, a kojima bi ravnatelji bili dužni, u suradnji sa stručnim suradnicima, odmah, a najkasnije u roku od 12 sati od saznanja o težem obliku nasilja, donijeti rješenje o privremenom udaljenju učenika počinitelja u trajanju do 15 dana.

Prihvaćeno je izvješće predsjednika Vlade o održanim sastancima Europskog vijeća u lipnju 2026.

U drugo čitanje upućen je niz zakonskih prijedloga - o gospodarenju otpadom, o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji te o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba, o trgovačkim društvima, hrvatskom investicijskom računu, porezu na dohodak, o doprinosima, porezu na dobit te dodanu vrijednost. (Hina)

Sabor izglasao izmjene kojima se zabranjuje isključivanje struje ugroženim kupcima

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Petak, 25 Rujan 2026 13:39

Objavljeno: Petak, 25 Rujan 2026 13:08

